

Långväga buss 2011

Statistik 2012:8

Långväga buss 2011 Statistik
2012:8

Trafikanalys

Adress: Sveavägen 90

113 59 Stockholm

Telefon: 010 414 42 00

Fax: 010 414 42 10

E-post: trafikanalys@trafa.se

Webbadress: www.trafa.se

Ansvarig utgivare: Brita Saxton

Publiceringsdatum: 2012-05-25

Förord

Trafikanalys publicerar statistik om bland annat kollektivtrafik och samhällsbetalda resor. Där ingår den så kallade långväga busstrafiken eller expressbuss, det vill säga linjelagd busstrafik som passerar minst en länsgräns. Uppföljningar av den långväga busstrafiken har gjorts av Trafikanalys/SIKA sedan 1999.

Denna undersökning syftar till att beskriva den långväga bussverksamheten i Sverige, den service som erbjuds i form av antal linjer, turer och antal sittplatser samt hur tjänsterna nyttjas i form av antal resor.

I denna undersökning har de 32 bussföretag som under år 2011 bedrivit expressbusstrafik tillfrågats om sin verksamhet, sitt utbud och resandet med deras långväga bussar.

Föreliggande rapport har i sin helhet producerats av Trafikanalys. Projektledare har varit Johan Bjurström.

Östersund i maj 2012

Per-Åke Vikman
Avdelningschef

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	7
1 Inledning	9
1.1 Statistiksystem för kollektivtrafik	9
1.2 Tidigare undersökningar om långväga busstrafik	9
1.3 Beräkning av transportarbetet.....	11
2 Långväga busstrafik	13
2.1 Verksamhet.....	13
2.2 Utbud	14
Antal linjer.....	14
Antal avgångar.....	14
Antal sittplatser och platskilometer	14
Total körsträcka	14
2.3 Resor	15
2.4 Transportarbete	16
2.5 Bussar.....	16
2.6 Nyckeltal	16
3 Tabeller	17
Bilaga 1: Om statistiken	21
Bilaga 2: Frågeblankett	23
Del 1, Nationella resor	23
Del 2, Internationella resor	24
Del 3, Definitioner	24

Sammanfattning

Med långväga busstrafik, även kallad expressbuss, avses linjelagd busstrafik som passerar minst en länsgräns. Under år 2011 körde de rapporterade företagen sammanlagt 80 långväga busslinjer i egen regi, 10 långväga busslinjer på uppdrag och 13 linjer där delar av bussarna uppläts åt annat företag. Det avgick 157 000 avgångar med långväga linjelagd busstrafik under året, vilket motsvarar 3 000 avgångar i veckan. Totalt kördes det långväga buss 39 miljoner kilometer i Sverige under år 2011. De tre företagen med längst körsträcka stod tillsammans för 68 procent av den totala körsträckan.

Hur den långväga bussverksamheten nyttjas redovisas genom antal resor. Totalt genomfördes 5,1 miljoner resor med långväga buss under år 2011. Antalet resor har ökat varje år de senaste åren trots att utbudet i form av platskilometer totalt sett minskat även om det blev en ökning 2011 jämfört med 2010.

Det erbjöds 8,2 miljoner sittplatser och 2,0 miljarder platskilometer under 2011. Det transportarbete som utfördes under 2011 var 1,3 miljarder personkilometer varav 0,2 miljarder, eller 13 procent, var i internationell trafik. Totalt användes 408 bussar för långväga linjelagd trafik under det aktuella året, varav 388 var diesalbussar. De övriga 20 kördes på alternativa bränsletyper.

Under 2011 var det 32 företag som bedrev långväga linjelagd busstrafik i Sverige. 28 företag, däribland de allra största, har lämnat uppgifter till föreliggande undersökning. För de övriga fyra har vissa uppgifter kunnat hämtas på deras hemsidor på internet. Omsättningen hos de svarande företagen stod för 97 procent av den totala omsättningen i branschen. Detta ger att även om de redovisade uppgifterna inte omfattar samtliga företag som ägnar sig åt långväga busstrafik, så torde de ge en god bild av den långväga busstrafiken under det aktuella året.

1 Inledning

Syftet med undersökningen är att på årlig basis åstadkomma en beskrivning av den långväga bussverksamheten i Sverige. Statistiken omfattar uppgifter om verksamheten, utbud och resande under 2011.

I rapporten beskrivs inledningsvis de befintliga statistiksystem för kollektivtrafik där långväga busstrafik ingår. Sedan ges en översikt över tidigare undersökningar om långväga buss. Därefter beskrivs bussföretagens verksamhet inom området långväga buss, bland annat utbud, resande och körsträcka. I kapitel 3 presenteras tabellerna. En översiktlig beskrivning av statistiken hittas i Bilaga 1. I Bilaga 2 återfinns en sammanställning av vad som efterfrågades i frågeformulären.

1.1 Statistiksystem för kollektivtrafik

Kollektivtrafikbegreppet delas upp i tre huvudgrupper – allmän kollektivtrafik, särskild kollektivtrafik samt turist- och chartertrafik. *Allmän* kollektivtrafik erbjuds allmänheten exempelvis via tidtabeller och annan information. I begreppet *särskild* kollektivtrafik ingår färdtjänst, skolskjutsar och sjukresor. Därutöver omfattar begreppet kollektivtrafik sådan turist- och chartertrafik som erbjuds allmänheten i former som kan betraktas som kollektivtrafik. Allmän och särskild kollektivtrafik är delvis samhällsfinansierad medan turist- och chartertrafik sällan är finansierad av samhället.

Kollektivtrafiken indelas även efter det geografiska område som trafiken omfattar. Det finns tre trafikeringsområden – lokal och regional, interregional samt internationell trafik. Lokal och regional trafik avser kollektivtrafik som huvudsakligen sker inom ett län, interregional trafik avser trafik mellan två eller flera län och internationell trafik avser trafik över en nationsgräns. *Denna rapport behandlar den långväga linjelagda busstrafiken, det vill säga allmän kollektivtrafik med interregionala och internationella trafikeringsområden.* Inom alla områden, även för den internationella trafiken, är det bara den trafik som utförs inom Sveriges gränser som ingår i statistiken och behandlas i rapporten.

1.2 Tidigare undersökningar om långväga busstrafik

I SIKAs regleringsbrev år 1999 gavs myndigheten uppdraget att redovisa utvecklingen från och med 1998 av den länsgränsöverskridande linjetrafiken med buss och analysera vilka effekter den har på resandet med andra färdmedel. Uppdraget omfattade även att redovisa busstrafikens effekter på den länsgränsöverskridande järnvägstrafiken.

I enlighet med uppdraget sammanställde SIKA uppgifter om långväga busstrafik för åren 1998-2001. Sammanställningarna byggde på såväl egna genomförda undersökningar som andra källor. Undersökningarna genomfördes i samarbete med Inregia. Därefter gjorde SIKA i samarbete med branschorganisationen Svenska Bussbranschens Riksförbund (BR) en undersökning om långväga buss gällande verksamhetsåret 2005 och i samarbete med Statisticon AB gällande verksamhetsåret 2007.

De tidigare årens undersökningar har dock omfattats av en del kvalitetsproblem. I vissa fall hängde det samman med att undersökningspopulationen inte var klart definierad. I andra fall berodde det på att bussföretagen, som i många fall är paraplyorganisationer, har svårigheter att föra en gemensam statistik.

För att fastställa en förteckning över de företag som ägnade sig åt långväga bussverksamhet erhöles ett register från dåvarande Vägverket över vilka företag som hade tillstånd att bedriva länsöverskridande linjelagd busstrafik. Det framkom att det fanns många företag som hade tillstånd utan att utnyttja det. Totalt 109 företag hade enligt registret tillstånd att bedriva långväga busstrafik. Samtliga företag kontaktades för att utreda huruvida företaget bedrivit långväga bussverksamhet under 2007 och alltså skulle ingå i målpopulationen. Det visade sig att ett stort antal företag i tillståndsregistret sedan länge upphört att existera. Tillståndsregistret är alltså inget dagsaktuellt register, vilket gör att det krävs en hel del arbete för att erhålla den korrekta målpopulationen.

Utifrån kontakt med bussföretagen framkom följande definition för målpopulationen:

Bussföretag eller organisation som har tillstånd att bedriva långväga linjelagd busstrafik och som har genomfört trafik under det aktuella året. Endast företag eller organisation som bedriver verksamhet i egen eller delvis i egen regi ingår. Undantag från huvudregeln är trafikhuvudmän, vilka inte ingår, och bussföretag som bedriver verksamhet på uppdrag åt landsting men där tillståndet för trafiken finns hos bussföretaget. De senare företagen ingår.

Trafikhuvudmännen ingår inte i målpopulationen eftersom de redovisar statistik för all sin busstrafik, inklusive långväga buss (eftersom man inte kan särredovisa denna), i Trafikanalys undersökning Lokal och regional kollektivtrafik.¹ Detta innebär även att de företag som har tillstånd att bedriva långväga busstrafik, men som uteslutande kör på uppdrag åt trafikhuvudmännen, inte heller ska inkluderas i målpopulationen. Den trafik som dessa företag genomför lämnar nämligen trafikhuvudmännen statistik för i undersökningen Lokal och regional kollektivtrafik.

Frågeformulären förändrades mellan undersökningarna för verksamhetsåren 2007 och 2008 för att det i större grad ska gå att jämföra resultatet med andra länders liknande undersökningar. För framställande av detta nya frågeformulär

¹ Se till exempel 2010 års statistik i Lokal och regional kollektivtrafik (Trafikanalys Statistik 2011:19).

användes den handbok² som togs fram 2008 av UNECE som underlag. Detta nya formulär har använts sedan dess.

1.3 Beräkning av transportarbetet

Transportarbetet, antalet personkilometer, går inte med exakthet att räkna ut med de uppgifter som vi har idag. Bussföretagen kan inte redovisa hur lång en medelresa på deras expressbusslinjer är och i Trafikanalys Resvaneundersökning är en långväga resa definierad som en resa på minst 100 kilometer. Resvaneundersökningen för 2010-2011 visade dock att en resa med långväga buss i genomsnitt var 252 kilometer lång. Vi har valt att använda oss av denna siffra för att räkna ut transportarbetet med vetskapen om att resultatet blir en överskattning av det sanna värdet. Vad vi med säkerhet vet är att en resa med långväga buss i varje fall inte är längre än 252 kilometer i genomsnitt.

² En summering av handboken finns på:
<http://www.unece.org/fileadmin/DAM/trans/doc/2009/wp6/ECE-TRANS-WP6-2009-01e.pdf>

2 Långväga busstrafik

Med långväga busstrafik, eller expressbusstrafik, avses linjelagd busstrafik som överskrider åtminstone en länsgräns. Linjesträckningen in i ett annat län ska gå till minst en centralort i en kommun för att räknas med. Med linjelagd trafik menas sådan yrkesmässig trafik för persontransporter som är tidtabellsbunden och där resornas kostnad för resenären bestäms särskilt för varje passagerare. Endast resor som utförs helt eller delvis inom Sverige inkluderas.

För att räknas som linjelagd trafik krävs vidare att trafiken inte ingår som ett led i ett sammanhängande arrangemang, där huvudsyftet är ett annat än själva transporten, som till exempel vid chartertrafik.

Trafiken ska köras i egen regi för att ingå i undersökningen. Om företaget har tillstånd för linjen men anlitar en annan operatör (bussbolag) för utförandet räknas det dock som trafik i egen regi. Trafik som sker på uppdrag åt annat bussbolag redovisas av det uppdragsgivande bussbolaget, medan trafik som sker på uppdrag åt trafikhuvudman inte inkluderas. Trafik som körs på uppdrag åt landsting inkluderas däremot.

2.1 Verksamhet

Av de 32 företag som körde långväga linjelagd busstrafik under år 2011 var det 28 företag som lämnade uppgifter. Av de fyra företag som inte lämnat uppgifter har vissa estimat kunnat göras. Ett av företagen lämnade uppgifter under föregående års undersökning, så vi valde att kopiera detta svar för 2011. Av de tre övriga har vissa uppgifter kunnat tas fram via företagens hemsidor. Trots detta är följande uppgifter sannolikt en liten underskattning av den långväga bussverksamhet som bedrivs i Sverige. En analys av företagen visar dock att omsättningen hos de företag som inkommit med uppgifter uppgår till 97 procent av den totala omsättningen hos samtliga företag.³ Därmed kan den presenterade statistiken betraktas som en god skattning av verksamheten med långväga buss i Sverige.

Under 2011 körde 23 av de 32 företagen långväga buss enbart i egen regi. Fyra företag körde långväga busstrafik delvis i egen regi och delvis på uppdrag alternativt upplåtit del av buss till annat företag. De resterande företagen körde mestadels på uppdrag åt andra bussföretag eller åt landsting.

³ <http://www.yr.se>. Internet 2012-04-17.

2.2 Utbud

Utbudet redovisas på flera olika sätt, dels genom antal linjer med långväga busstrafik i egen regi eller på uppdrag, och dels genom antal avgångar, antal sittplatser och antal platskilometer.

Antal linjer

27 företag hade långväga busslinjer som de kört i egen regi under 2011. 18 av företagen körde endast en linje i egen regi. Två företag hade jämförelsevis många linjer för långväga buss i egen regi – 20 respektive 12 linjer. Sex företag körde mellan 3 och 6 långväga busslinjer i egen regi. Sammanlagt körde företagen 80 långväga busslinjer i egen regi under år 2011, vilket var två linjer fler än under 2010.

Antalet busslinjer som körs på uppdrag, ökade igen efter de senaste årens nedgång. Sammanlagt kördes 10 långväga busslinjer på uppdrag under det aktuella året, 2 fler än under 2010.

Antal avgångar

Det avgick 157 000 avgångar med långväga linjelagd busstrafik i Sverige år 2011, vilket är en ökning med 7 procent jämfört med 2010. De tre företag med flest antal avgångar hade tillsammans 72 procent av det totala antalet, vilket är en något mindre andel än de senaste åren.

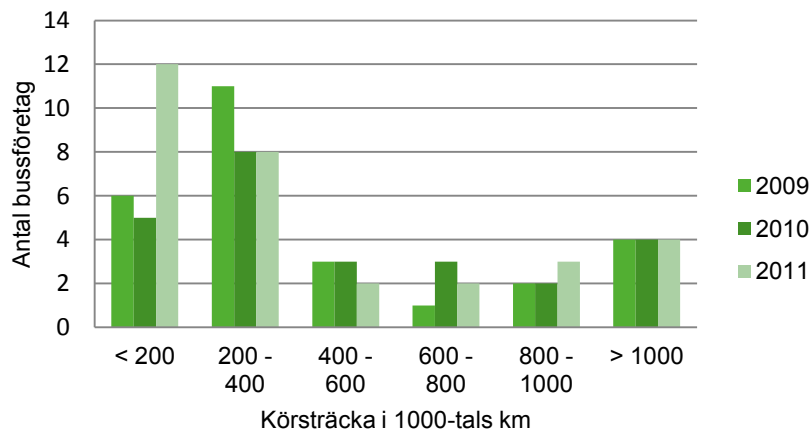
Antal sittplatser och platskilometer

Under 2011 erbjöds 8,2 miljoner sittplatser, vilket är en ökning med 7 procent jämfört med föregående år. De tre företag med störst utbud av sittplatser stod för 75 procent av det totala antalet, vilket är en minskning med 4 procent jämfört med 2010.

Det totala antalet platskilometer för år 2011 var 2,0 miljarder, vilket var en ökning med 3 procent jämfört med 2010. De tre företagen med flest antal platskilometer stod för 72 procent av det totala antalet. Motsvarande siffra för 2010 var 71 procent.

Total körsträcka

Av Figur 2.1 framgår att den vanligaste körsträckan år 2011 var den under 200 000 kilometer, medan den mellan 200 000 och 400 000 kilometer var den vanligaste både 2009 och 2010. De tre företagen med den längsta körsträckan stod för 68 procent av den totala körsträckan, för 2010 var siffran 69 procent. Totalt kördes det 39,0 miljoner kilometer med expressbuss i Sverige under år 2011 vilket var en ökning med drygt 0,4 miljoner kilometer jämfört med 2010.

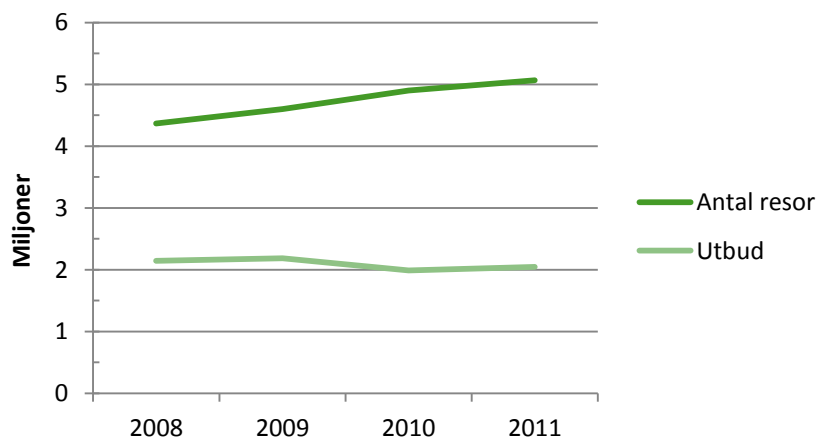

Figur 2.1 Antal bussföretag per total körsträcka år 2009-2011. Källa tabell 8 i kapitel 3.

2.3 Resor

Under 2011 genomfördes 5,1 miljoner resor med långväga buss vilket var en ökning med 3 procent jämfört med 2010. De flesta företagen, 59 procent, körde färre än 30 000 resenärer under 2011. 11 företag körde färre än 10 000. Under 2010 körde 60 procent av företagen färre än 30 000 resenärer.

Figur 2.2 visar att antalet resor ökat de senaste åren, och det trots att utbudet i form av platskilometer minskat totalt sett. Utbudet mätt som antal avgångar per linje har dock ökat, samtidigt som antal linjer i genomsnitt blivit något kortare. Den genomsnittliga belägningsgraden i bussarna har således ökat under denna period, även om den minskade något 2011 jämfört med 2010. Det genomsnittliga antalet sittplatser för en expressbuss var oförändrat 52 stycken 2009, 2010 och 2011, vilket tyder på att företagen använde sina större bussar i större utsträckning 2009 jämfört med de senaste två åren.

Figur 2.2 Antal resor (påstigningar) och utbud (platskilometer) för långväga buss år 2008-2011. Källa: Tabell 1 i tabellbilagan.

2.4 Transportarbete

Transportarbetet, eller antalet personkilometer, för 2011 var 1,28 miljarder kilometer vilket var en ökning med 3 procent jämfört med 2010. Transportarbetet för resor med förstärkningstrafik var 0,34 miljarder kilometer och motsvarande för resor på uppdrag av landsting var 0,03 miljarder kilometer. För internationella resor var transportarbetet 0,17 miljarder kilometer vilket var en minskning med 12 procent jämfört med föregående år.

2.5 Bussar

Under 2011 användes 411 bussar för långväga busstrafik, vilket var 4 procent fler än under 2010. 391 av dessa var dieselbussar och övriga 20 bussar drevs av naturgas eller rapsolja. Andelen dieselbussar som var högst två år gamla minskade från 31 till 26 procent under det senaste året. Andelen dieselbussar som var mellan fem och tio år gamla ökade från 26 till 30 procent 2011. Den största andelen var fortfarande den med bussar mellan två och fem år gamla, vilken ökade med 1 procentenhet till 43 procent 2011.

2.6 Nyckeltal

Här redovisas några nyckeltal för att beskriva den långväga bussverksamheten i Sverige. Utbudet beskrivs genom antalet avgångar per linje, körsträcka per avgång och antal personkilometer. Antal resor per avgång visar hur trafiken nyttjats.

De 31 företag som ingår i undersökningen, och på något sätt redovisat sina avgångar, gjorde alltså tillsammans 157 000 avgångar på 102 långväga busslinjer under 2011. Det ger ett genomsnitt på 1 538 avgångar per linje, att jämföras med 1 506 för 2010. Antalet avgångar per linje varierade en hel del mellan de olika bussföretagen, från cirka 30 till dryga 12 000 avgångar per linje.

Under 2011 kördes 249 kilometer per avgång med långväga buss i Sverige att jämföra med 264 kilometer under 2010. 13 av bussföretagen körde minst 400 kilometer per avgång medan 8 företag körde mindre än 200 kilometer per avgång i genomsnitt.

Antalet resor, eller påstigande, med långväga buss uppgick i genomsnitt till 32 resor per avgång, att jämföra med 34 för 2010. 11 av bussföretagen hade över 30 resor per avgång medan 8 bussföretag hade färre än 20. Motsvarande siffror för 2010 var 12 företag med över 30 resor per avgång och 8 med färre än 20. För internationella resor var antalet resor per avgång 29 och det var lika många under 2010.

3 Tabeller

I tabell 1 redovisas resultatet i en sammanfattande tabell.

I frekvenstabellerna 2–9 redovisas svaren för de företag som antingen svarat på undersökningen eller som insamlats på annat sätt.

Frekvenser och procenttal för 2010 års undersökning finns med som jämförelse.

Tabell 1. Sammanfattningstabell Långväga Buss 2011

	2011	2010	2009	2008	2007
Antal bussar totalt	408	394	340	331	
därav					
Dieselbussar	388	376	330	322	
Övriga drivmedel	20	18	10	9	
Antal resor i tusental	5 059	4 898	4 598	4 366	3 665
Inrikes trafik	4 397	4 144	3 792	3 724	
därav					
med förstärkningstrafik	136	41	2	4	
på uppdrag av landsting	14	14	13	11	
Utrikes trafik	662	754	806	642	
Körda kilometer i 1 000-tal km	39 032	38 595	38 046	40 332	32 514
Inrikes trafik	29 452	28 594	27 526	34 253	
Utrikes trafik	9 580	10 001	10 520	6 079	
utanför Sverige	2 061	2 042	1 962	1 688	
Antal linjelagda avgångar i 1 000-tal	157	146	142	144	123
Inrikes trafik	134	120	113	126	
därav					
med förstärkningstrafik	6	8	9	5	
på uppdrag av landsting	3	3	3	2	
Utrikes trafik	23	26	29	18	
därav					
med förstärkningstrafik	1	4	4	0	
på uppdrag	-	-	-	-	
Transportarbete i miljoner personkilometer	1 276	1 234	1 159	1 100	923
Inrikes trafik	1 109	1 044	956	938	
Utrikes trafik	167	190	203	162	
Utbud, miljoner platskilometer	2 045	1 989	2 184	2 144	
Inrikes trafik	1 518	1 454	1 587	1 807	
Utrikes trafik	526	536	597	336	
Utbud, antal sittplatser i 1 000-tal	8 178	7 598	8 157	7 519	
Inrikes trafik	6 926	6 172	6 507	6 523	
Utrikes trafik	1 252	1 425	1 650	995	

Tabell 2. Svarsfrekvens

	Antal företag			
	Frekvens		Procent	
	2011	2010	2011	2010
Svarat på enkäten	28	26	88	84
Ej svarat på enkäten	4	5	13	16
Totalt (målpopulation)	32	31	100	100

Tabell 3. I vilken form företagen kört långväga linjelagd busstrafik

	Antal företag			
	Frekvens		Procent	
	2011	2010	2011	2010
Endast i egen regi	23	21	71	70
Delvis egen regi, delvis på uppdrag *	4	3	13	10
Endast på uppdrag *	5	6	16	20
Total	32	30	100	100

* På uppdrag eller linjer där del av buss upplåts åt annat företag

Tabell 4. Upplåter företaget del i buss åt annat företag för någon linje? *

	Antal företag			
	Frekvens		Procent	
	2011	2010	2011	2010
Ja	3	4	33	44
Nej	6	5	67	56
Total	9	9	100	100

* Besvaras av de som uppgett "Delvis egen regi, delvis på uppdrag" eller "Endast på uppdrag" enligt tabell 3.

Tabell 5. Hur många linjer med långväga busstrafik som företagen körde i egen regi*

Antal linjer i egen regi	Antal företag			
	Frekvens		Procent	
	2011	2010	2011	2010
1	18	14	67	58
2	1	1	4	4
3	1	2	4	8
4	2	3	7	13
5	1	1	4	4
6	2	1	7	4
Fler	2	2	7	8
Total	27	24	100	100

* Besvaras av de som uppgett "Delvis egen regi, delvis på uppdrag" eller "Endast i egen regi" enligt tabell 3.

Tabell 6. Hur många linjer med långväga busstrafik som företagen körde på uppdrag*

Antal linjer på uppdrag	Antal företag			
	Frekvens		Procent	
	2011	2010	2011	2010
1	6	6	67	67
2	1	1	11	11
3	0	0	0	0
4	0	0	0	0
5	1	1	11	11
6	0	0	0	0
Fler	1	1	11	11
Total	9	9	100	100

* Besvaras av de som uppgett "Delvis egen regi, delvis på uppdrag" eller "Endast på uppdrag" enligt tabell 3. Innehåller även linjer där del av buss upplåtits till annat företag.

Tabell 7. Antalet avgångar (turer) med långväga busstrafik

Antal avgångar	Antal företag			
	Frekvens		Procent	
	2011	2010	2011	2010
Färre än 1 000	18	11	58	44
1 000 - 1 999	4	7	13	28
2 000 - 7 999	5	4	16	16
Minst 8 000	4	3	13	12
Total	31	25	100	100

Tabell 8. Total körsträcka med långväga busstrafik för företagens bussar

Antal kilometer	Antal företag			
	Frekvens		Procent	
	2011	2010	2011	2010
Mindre än 200 000	12	6	39	23
200 000 - 399 999	8	8	26	31
400 000 - 599 999	2	3	6	12
600 000 - 799 999	2	3	6	12
800 000 - 999 999	3	2	10	8
Minst 1 000 000	4	4	13	15
Total	31	26	100	100

Tabell 9. Antal resor med långväga busstrafik

Antal resor	Antal företag			
	Frekvens		Procent	
	2011	2010	2011	2010
Mindre än 30 000	17	15	59	60
30 000 - 79 999	4	5	14	20
80 000 - 99 999	0	0	0	0
100 000 - 299 999	5	2	17	8
300 000 - 999 999	1	1	3	4
Minst 1 000 000	2	2	7	8
Total	29	25	100	100

Bilaga 1: Om statistiken

Trafikanalys är statistikansvarig myndighet för ämnesområdet Transporter och kommunikationer, vilket bland annat inkluderar statistikområdet Kollektivtrafik och samhällsbetalda resor. En del av kollektivtrafiken är ämnet för föreliggande rapport, den del som benämns långväga buss eller expressbuss.

Undersökningen omfattar bussföretag som bedriver långväga bussverksamhet (se specificerad definition i tabellen på nästa sida). Det för ändamålet framtagna frågeformuläret skickades ut med post till samtliga bussföretag (30 företag) som ingår i målpopulationen.

Data har samlats in via enkät som skickades med e-post och/eller med vanlig post under januari år 2012. Formulären innehöll frågor och definitioner och frågorna som ställdes återfinns i Bilaga 2. Påminnelser skickades ut med e-post under februari och mars. Därpå gjordes telefonpåminnelser till dem som ännu inte svarat, flera påminnelser i några fall. Datainsamlingen och påminnelserna har utförts av Trafikanalys.

Svarsandelen i undersökningen är hög, 27 bussföretag eller 87 procent har inkommit med uppgifter. Några uppgifter från de övriga fyra har gått att samla in genom att titta på deras hemsidor på internet. För föregående års insamling var andelen 84 procent. Osäkerheten i resultaten beroende på objektsbortfallet torde vara mycket liten eftersom de 27 svarande företagen står för 97 procent av omsättningen i branschen. Dock, i de fall totalsummor redovisas torde objektsbortfallet innebära att de redovisade värdena är (mindre) underskattningar av de sanna värdena.

De inrapporterade uppgifterna har bearbetats och granskats i flera steg. Kontroll av konsistens i svaren har genomförts. I de fall detta föranlett rättningar av data, har uppgiftslämnaren kontaktats via telefon eller e-post. Därefter har rättningar gjorts i samförstånd med uppgiftslämnaren. En del rättningar av uppgifter från föregående års insamlingar har också gjorts.

Statistiken redovisar verksamhet, utbud och resande för långväga buss. Variablerna i undersökningen redovisas i tabellen.

Samtliga uppgifter redovisas endast på riksnivå och/eller är avidentifierade på grund av sekretess. Av samma skäl redovisas inga namn på de bussföretag som ingår i undersökningen.

Variabel	Beskrivning
<i>Långväga linjelagd busstrafik</i>	Med långväga busstrafik, eller expressbusstrafik, avses linjelagd busstrafik som överskrider åtminstone en länsgräns. Linjestäckningen in i annat län ska gå till minst en centralort i en kommun för att räknas med. Med linjelagd trafik menas sådan yrkesmässig trafik för persontransporter som är tidtabellsbunden och resornas kostnad för resenären bestäms särskilt för varje passagerare. Endast resor inom Sverige inkluderas. För att räknas som linjelagd trafik krävs vidare att trafiken inte ingår som ett led i ett sammanhängande arrangemang, där huvudsyftet är ett annat än själva resan.
<i>Egen regi - på uppdrag</i>	Undersökningen avser den trafik som körs i egen regi. Om företaget har tillstånd för linjen men anlitar en operatör (bussbolag) för utförandet räknas det som trafik i egen regi. Trafik som helt och hållet sker på uppdrag åt t.ex. trafikhuvudman eller annat bussbolag inkluderas inte. Undantag är den trafik som körs på uppdrag åt landsting, vilken ska inkluderas i undersökningen. Om trafiken sker i egen regi men del i bussen upplåts åt annat företag (t.ex. Viking Line) eller annan huvudman (t.ex. trafikhuvudman), inkluderas endast den del som avser egen regi.
<i>Linje</i>	En linje som körs tur och retur räknas som en (1) linje även om bussen gör ett uppehåll, t.ex. ett dygn, vid ändhållplatsen.
<i>Avgång</i>	Med avgång avses en linjetur, oavsett hur många hållplatser bussen stannar vid. Avgång från starthållplatsen räknas som en separat avgång, start från ändhållplatsen (vid returresa) räknas som en separat avgång.
<i>Total körsträcka</i>	Total körsträcka utgörs av tidtabellstrafik och förstärkningstrafik. Det avser kilometer i aktivt arbete i persontrafiken exklusive ut- och inkörning samt övrig tomkörning.
<i>Bussresa</i>	Termen bussresa används i denna undersökning synonymt med en påstigning, det vill säga tur- och returresa räknas som två resor, ett buss- eller linjenummerbyte räknas som två resor etc. Samtliga resor per år redovisas.
<i>Företag uppgifterna avser</i>	Om de redovisade uppgifterna avser ett eller flera andra företag än de som står förtryckta på blankettens framsida vill vi gärna att du anger dessa företag på denna fråga.
<i>Platskilometer</i>	Platskilometer beräknas som antalet sittplatser i en buss multiplicerad med sträckan som bussen kört under året. En addition av alla bussars platskilometer ger det totala antalet platskilometer för det aktuella året.
<i>Transportarbete/ personkilometer</i>	Transportarbetet är uträknat genom att multiplicera antalet resor med medelreslängden för en långväga bussresa. Medelreslängden har tagits fram ur Trafikanalys Resvaneundersökning för 2010-2011.
<i>Sittplatser</i>	Det totala antalet sittplatser som erbjuds under året får man genom att multiplicera antalet sittplatser, eller ett medelvärde, med det antal avgångar som bussarna gjort.

Bilaga 2: Frågeblankett

Frågorna gäller enbart långväga busstrafik.

Del 1, Nationella resor

Utbud

Antal linjer i egen regi

Antal linjer som körs på uppdrag

Antal linjer där del i buss upplåts åt annat företag

Totalt antal sittplatser som erbjöds under året

Resor

Antal passagerare/påstigande

- Linjetrafik
- Förstärkningstrafik
- På uppdrag av Landsting

Antal avgångar under året

- Linjetrafik
- Förstärkningstrafik
- På uppdrag av landsting

Total körsträcka för långväga resande

Fordon

Totalt antal dieselbussar, fördelade efter ålder

Totalt antal bensinbussar

Totalt antal bussar som körs med alternativa drivmedel, fördelade efter typ av drivmedel

Antal sittplatser per buss

Övrigt

Ange om de redovisade uppgifterna avser ytterligare något företag än det som är förtryckt överst på blanketten.

Del 2, Internationella resor

Utbud

Antal linjer i egen regi
Antal linjer som körs på uppdrag
Antal linjer där del i buss upplåts åt annat företag
Totalt antal sittplatser som erbjöds under året

Resor

Antal passagerare/påstigande

- Linjetrafik
- Förstärkningstrafik
- På uppdrag

Antal avgångar under året

- Linjetrafik
- Förstärkningstrafik
- På uppdrag
- Transit

Total körsträcka för långväga resande fördelat på inom Sverige och utanför Sverige

Del 3, Definitioner

Nationella resor

Utbud

Ange hur många linjer som ni bedriver i egen regi. En linje som körs tur och retur räknas som en (1) linje även om bussen gör ett uppehåll, t.ex. ett dygn, vid ändhållplatsen. Om något annat företag kör Er linje på uppdrag från Er ska ni ändå fylla i den linjen under fråga 1.

Om Ert företag har tillstånd för en linje men anlitar en operatör (bussbolag) för utförandet räknas det ändå som trafik i egen regi och ska rapporteras under fråga 1. Trafik som helt och hållet sker på uppdrag åt t.ex. trafikhuvudman eller annat bussbolag inkluderas inte under egen regi utan ska rapporteras under fråga 2. Undantag är den trafik som körs på uppdrag åt landsting, vilken ska inkluderas under fråga 1.

Om trafiken sker i egen regi men del i bussen upplåts åt annat företag (t.ex. Viking Line) eller annan huvudman (t.ex. trafikhuvudman), ska endast den del som avser egen regi inkluderas när ni sedan rapporterar antal passagerare och sittplatser. Fyll i hur många av Era linjer som delvis upplåts åt andra företag för att förenkla kontrollen.

Ange hur många sittplatser Ni erbjöd totalt under det aktuella året, det vill säga antalet avgångar multiplicerat med antalet sittplatser i bussen. Har Ni bussar

med olika antal sittplatser går det ändå att räkna ut om Ni vet antalet avgångar per buss. Vet Ni inte det får Ni försöka komma så nära som möjligt genom att räkna ut ett medelvärde på antalet sittplatser och multiplicera det med antalet avgångar.

Resor

Ange hur många bussresor som gjorts med Er under året. Totalt och fördelat på linjelagd trafik, förstärkningstrafik och resor ni utfört på uppdrag åt landsting. Termen bussresa används i denna undersökning synonymt med en påstigning, det vill säga tur- och returresa räknas som två resor, ett buss- eller linjenummerbyte räknas som två resor etc. Samtliga resor under året redovisas.

Ange hur många avgångar ni haft under året. Totalt och fördelat på linjelagd trafik, förstärkningstrafik och på de resor ni utfört på uppdrag åt landsting. Med avgång avses en linjetur, oavsett hur många hållplatser bussen stannar vid. Avgång från starthållplatsen räknas som en separat avgång, start från ändhållplatsen (vid returresa) räknas som en separat avgång.

Fyll i den totala körsträcka ni utfört i egen regi under det aktuella året. Kom ihåg att om ett annat företag kört Era linjer på uppdrag av Er ska ni ändå rapportera körsträckan som utförts. Total körsträcka utgörs av tidtabellstrafik och förstärkningstrafik. Det avser kilometer i aktivt arbete i persontrafiken exklusive ut- och inkörning samt övrig tomkörning.

Fordon

Ange hur många av Era bussar som körs med diesel som bränsle. Även hybridbussar som huvudsakligen körs på diesel rapporteras här.

Fördela Era dieselbussar i de olika åldersintervallen. Eftersom de flesta bussar körs på diesel är det endast relevant att fördela dessa i åldersintervall.

Ange hur många av Era bussar som körs med bensin som bränsle. Även hybridbussar som huvudsakligen körs på bensin rapporteras här.

Ange hur många av Era bussar som körs på alternativa bränslen. Fördela dem även mellan de föreslagna alternativen. Orsaken till att det är just dessa alternativ beror på direktiv från EU.

Sittplatser

Ange hur många bussar Ni har med varje sittplatsantal. Om ni till exempel har 5 bussar med 55 sittplatser, 2 med 57 sittplatser och 6 med 60 sittplatser, ska de redovisas precis så. Det är endast de bussar som Ert företag använder i långväga busstrafik som ska rapporteras i fråga 25.

Internationella resor

Utbud

Ange hur många linjer som ni bedriver i egen regi. En linje som körs tur och retur räknas som en (1) linje även om bussen gör ett uppehåll, t.ex. ett dygn, vid ändhållplatsen. Om något annat företag kör Er linje på uppdrag från Er ska ni ändå fylla i den linjen under fråga 26.

Om Ert företag har tillstånd för en linje men anlitar en operatör (bussbolag) för utförandet räknas det ändå som trafik i egen regi och ska rapporteras under fråga 26. Trafik som helt och hållet sker på uppdrag åt ett annat bussbolag inkluderas inte under egen regi utan ska rapporteras under fråga 27.

Om trafiken sker i egen regi men del i bussen upplåts åt annat företag, ska endast den del som avser egen regi inkluderas när ni sedan rapporterar antal passagerare och sittplatser. Fyll i hur många av Era linjer som delvis upplåts åt andra företag för att förenkla kontrollen.

Ange hur många sittplatser Ni erbjuder på Era avgångar. Om det varierar kan Ni fylla i det i anmärkningsrutan. Med avgång avses en linjetur, oavsett hur många hållplatser bussen stannar vid. Avgång från starthållplatsen räknas som en separat avgång, start från ändhållplatsen (vid returresa) räknas som en separat avgång.

Resor

Ange hur många bussresor som gjorts med Er under året. Totalt och fördelat på linjelagd trafik, förstärkningstrafik och resor ni utfört på uppdrag. Termen bussresa används i denna undersökning synonymt med en påstigning, det vill säga tur- och returresa räknas som två resor, ett buss- eller linjenummerbyte räknas som två resor etc. Samtliga resor under året redovisas.

Ange hur många avgångar ni haft under året. Totalt och fördelat på linjelagd trafik, förstärkningstrafik och på de resor ni utfört på uppdrag. Med avgång avses en linjetur, oavsett hur många hållplatser bussen stannar vid. Avgång från starthållplatsen räknas som en separat avgång, start från ändhållplatsen (vid returresa) räknas som en separat avgång.

Ange hur många avgångar ni haft under året där avgången sker i Sverige och resmålet är en plats i Sverige men där bussen vid något tillfälle kör en del av vägen utanför Sveriges gränser. Med avgång avses en linjetur, oavsett hur många hållplatser bussen stannar vid. Avgång från starthållplatsen räknas som en separat avgång, start från ändhållplatsen (vid returresa) räknas som en separat avgång.

Fyll i den totala körsträcka ni utfört i egen regi under det aktuella året. Fördela sträckan i hur mycket som körts i Sverige och i hur mycket som körts utanför Sverige. Om en avgång startar i Sverige ska den sträcka som körs fram till gränsen rapporteras som sträcka körd i Sverige och den sträcka som körs efter gränsen ska rapporteras som sträcka körd utanför Sverige. Om avgången startar

och avslutas i Sverige men en del av sträckan går genom utlandet (Transit) ska på samma sätt utlandsdelen rapporteras som sträcka utförd utomlands och övrigt för sträcka utförd inom Sverige. Kom ihåg att om ett annat företag kört Era linjer på uppdrag av Er ska ni ändå rapportera körsträckan som utförts. Total körsträcka utgörs av tidtabellstrafik och förstärkningstrafik. Det avser kilometer i aktivt arbete i persontrafiken exklusive ut- och inkörning samt övrig tomkörning.

Trafikanalys är en kunskapsmyndighet för transportpolitiken. Vi analyserar och utvärderar föreslagna och genomförda åtgärder inom transportpolitiken. Vi ansvarar även för officiell statistik inom områdena transporter och kommunikationer. Trafikanalys bildades den 1 april 2010 och har huvudkontor i Stockholm samt kontor i Östersund.

Trafikanalys
Sveavägen 90
113 59 Stockholm

Tel 010 414 42 00
Fax 010 414 42 10
trafikanalys@trafa.se
www.trafa.se